

El Quartet Casals celebra el 20è aniversari fent aquest estiu el seu Everest: la integral dels quartets de Beethoven

Escalant Beethoven per la cara nord

MARICEL CHAVARRÍA
Barcelona

Vint anys després de la seva fundació, el Quartet Casals és, sens dubte, entre els grans del moment, al costat dels Hagen, Emerson, Takacs, Belcea, Artemis, Jerusalem i Tokyo. És el Ferrari –l'únic– de la música clàssica a Catalunya, i se'ls espera cada any als temples de la música de cambra, el Mozarteum de Salzburg, el Konzerthaus de Viena, el Wigmore Hall de Londres... “Viril, net, emergint amb expressió, el so del Quartet Casals és tan sorprenent que qualsevol científic estaria ansiós per posar-lo sota el microscopi”, deia al gener la crítica de *The Times* després del concert que van fer a la sala londinenca. Sonaven els vuit quartets que Mozart va dedicar a Haydn, això és, el primer dels projectes de celebració del 20è aniversari de la formació. Després va venir l'estrena del concert per a orquestra de corda i quartet de Francisco Coll, i aquest estiu arriba l'últim projecte i definitiu: la integral dels quartets de Beethoven, el seu Everest.

Els violinistes Vera Martínez Mehner i Abel Tomàs, el viola Jonathan Brown i el violoncel·lista Arnau Tomàs es troben amb *La Vanguardia* al restaurant de L'Auditori, en aquesta hora justa que tenen per dinar entre que aterren de fer un concert a Hamburg i entren a donar classe a l'Esmuc. Estan en un moment dolç, lúcids, simpàtics, distesos. “Si Kilian Jornet ha fet l'Everest sense cordes fixes, nosaltres el farem amb cordes toves”, diuen de broma.

Quan van decidir dir-se Casals era per obligar-se a estar a l'altura?

Abel Tomàs: En aquell moment no érem tan conscients de com pesava aquest nom.

Vera Martínez: Ens agradava, era una figura, el primer que va sortir.

Arnau Tomàs: Era un referent, li fèiem un homenatge.

Abel T. Crèiem tant en el quartet i que estariem a l'altura... Vam prendre'n consciència quan tres anys després ens van trucar de la Fundació Pau Casals per dir-nos que la vídua, Marta, volia que li haguéssim demanat permís.

V.M. Estava preocupada, no sabia si érem bons o no. Ens va convidar al Vendrell i ens va donar el vistiplau.

ANA JIMÉNEZ

Arnau Tomàs, Abel Tomàs, Vera Martínez Mehner i Jonathan Brown dilluns passat al vestíbul de L'Auditori abans d'impartir classe a l'Esmuc

Com n'està de compenetrada la seva família després de 20 anys?

Abel T. Ens coneixem profundament.

Jonathan Brown: Podem anar a qualsevol restaurant i demanar pels altres. Un altre detall: quan assajàvem al local de Gràcia sabíem qui de nosaltres havia entrat...

Abel T. ...per la manera de tancar.

V.M. O pels passos pujant.

J. B. I tocant a Hamburg amb els Belcea en sextet, jo sabia a l'escenari què volia l'Arnau fins i tot abans de que fes cap gest.

Arnau T. Sí, és només energia.

Què cal per atrevir-se amb la integral dels de Beethoven que estrenaran a l'agost a Vilabertran?

V. M. Madurar. Ara estem preparats perquè els hem anat tocant tots i cadascun en algun moment al llarg del temps, han tingut el seu temps de maduració i maceració. I ens coneixem com a conjunt, portem l'experiència a l'esquena tant en l'àmbit personal com en el musical.

Abel T. Així com en Haydn ha estat més fàcil trobar-nos, amb

Beethoven ha hagut de passar temps per veure que teníem un llenguatge comú. Com que és un compositor fronterer, a cavall entre el classicisme i una nova etapa, costa decidir per quin estil encares la seva música. Intentem fer una aposta més clàssica, més historicista, sense sacrificar encara el gest clàssic que utilitzem amb Haydn i Mozart. I també tenir un bon compromís amb els tempi... Beethoven és un compositor molt polèmic.

V. M. Beethoven va escriure els seus propis tempos de metrònom. Quan es va descobrir el metrònom en la seva època li va semblar un invent fabulós, i per a totes la seva primeres obres va posar un número de metrònom. Solen ser tempos molt ràpids o molt lents, molt radicals. I sí, és un tema polèmic, molta gent està en desacord. Nosaltres tirem a fidels, els nostres professors ens ho van inculcar així, però tampoc no pots mantenir el tempo quadrat fins a l'últim compàs.

J. B. Els més fanàtics ho fan. Una altra cosa que té Beethoven és que ca-

da moviment és únic, has de començar de zero i per tant descobrir el sentit de cadascun. En algun moment vam ser fanàtics de l'estructura i vam sacrificar la part emocional, i en altres moments vam perdre el marc, l'estructura, però ara crec que hem trobat una bona manera d'unir tots dos elements: és a dir, una expressió profunda de la nostra visió emocional de les obres a partir d'una estructura.

Arnau T. La nostra és de les versions més neoclàssiques que hi ha al mercat, també perquè fem una aposta per un so transparent, amb arcs històrics, sense sobrecarrega romàntica, perquè considerem que el romanticisme és posterior. La nostra és una altra manera de ser romàntics, en temperament, en sentit rítmic, esforçant-nos igual, però sense arribar al so gruixut straussià que li afegeix sentiment. Perquè no cal. La música tal com està construïda ja té molt. La nostra serà una visió venint de la cara clàssica més que de la postromàntica. Som en aquesta vall. És com fer l'Everest per la cara nord.

Com qualificarien la seva tasca pedagògica a l'Esmuc o als cursos impartits a Colònia?

Arnau T. La nostra prioritat és el respecte a la peça. No ens centrem en els tics o maneres individuals de tocar, sinó a aconseguir un resultat conseqüent amb la peça. Això dona eines als alumnes perquè edificuin la seva pròpia interpretació. Anàlisi formal i retòrica perquè vagin reflexionant-hi des d'una aproximació intel·ligent, sense basar-se en tics superficials.

V. M. Hem vist que a la gent li costa molt d'escoltar les altres tres veus mentre toca. I això és fonamental per a la música de cambra.

J. B. Les classes de cambra són de les poques oportunitats que tenen per unir els elements de la seva formació: domini de l'instrument i anàlisi de comprensió d'una partitura. Aprenen una peça sencera.

Abel T. En això som pioners. Els exalumnes ens diuen que no van veure el regal que tenien amb nosaltres fins que han anat fora a estudiar. “Només els Casals ens ensenyaven a fer quartet”, diuen.●

Mereixem un
ESTIU
amb gràcia

El que desitjaries pel teu estiu, també pots donar-ho a una persona amb IL (Intel·ligència Límit).

Col·labora a acidh.org/beques

Poc en Jordi, tinc 17 anys, i el meu estiu seria descobrir una platja deserta, gaudir del sol i imaginar-me a un gran vaixell.

acidh
INTELEGENCIA LÍMIT
932 859 977
acidh@acidh.org

Media partner
LA VANGUARDIA